

ՕՐԱԹԵՐԹ ԽՏԳԱՅԻՆ

10 PARAS

AREVÈK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/plé, Galata

ՊԵՐԼԻՆ, 19 մայիս

Առանցիկ դէպքերուն նկատմամբ Պե-
րինե Թափակալը իր մայրն է՝ առաւա-
նան թիւով և իւր տառնորդող յորդան
հրապարակած է Մերենիւն, զգրկմանդ
ակնատեսի մը կողմէ գրուած յորդան
մը, որը սորուն կը ներկայացնէ Թաղը
մանաւոր Աւիւնիկը՝ Լիւիկըցոյններուն՝ Նոյն
Թերթը իր այսօրուան թիւով կը ծանու-
ցանէ թէ իր ծանօթ թղթակիցը(*) Էռ-
ուարտ Միկիւնտանիլայան դէպքերու վայ-
րը ղրկած է, առկն ասոյց և մանրամասն
սկզբնութիւններ քաշիլու համար և կը
հրապարակէ իր այսօրուան թիւով՝ անոր
Մերենին քալած 18 մայիս Թուակի ին-
քաշիլը, որուն մէջ բառած է թէ Առա-
նիկը քաշալին մէջ պայմանածներուն
թիւը 4000, իսկ անոցով վկայէթին մէջ
մօտ 20,000 հոգի կը հաշուուի։

Ահաւասիրկ գերմանացի աղանատեսին
(անուշը Վալթեր Զինե) տեղեկագրու
թիւը: ԲնԱՐ

ՄԵՐՍԻՆ, 21 ապրիլ

Այն եւրոպացիներուն, որոնք երկար տտնէն ի վեր Թուրքիոյ մէջ կ'ապրին և ժողովուրդին հետ շփման մէջ են, շատ աղէկ յայտնէր որ եր Հայերուն և խառն-տակոն աղգաբնակութեանց մէջ յարաբերութիւններու լուրջ հնչումով մը կը տիրէր և թէ մամուլականները զսպումս առնողներնեմբ մը կը նայէին ասանկապարական նոր կտրգ-ու սարգերուն: Դրգդիշ վարուերակնպար Հայերուն՝ որոնք խոսքով, գրով և պատկերներով իբր մէջ հայկական թագաւորութիւն մը կը հետապնդեն եղբի, ծայրայեղ գէպերնու երկնղւ կ'աղէք: Ասոր վրայ աւելցաւ այն պարագան, որ նոր կտաւարութիւնը անպատասխանատու կերպով թողատու եղաւ գէնքերու մեծաքանակի վաճառան և մաքսատուներ թողուց որ ատորմանկներ, կրա հրգաններ և ռազմակներք ազատ տայնին: Հարին հաղարատը հասցաններ ներմուծեցան և առաւելեալ Հայերն ենին գնողներք: Ասորք կը պարծնային աղէկ զինուած ըլլալ և կ'ընէին թէ որդաի ատան որ մայր կենդանին վնայ, պիտի յետապնդուն հայկական թագաւորութիւն: Ահաւորակ պարք, երկիրը ճակցողները մոգալուտ ջարդերու հազաւորակութիւնը կը յայտնեն: Պողոտայ մէջ, մեծ տերուներըք քողոր ներկայացցոյցիները երեւի դրուիւնս աչքան լուրջ ըլլաւ: Էնին ըբմումս, իթէ ոչ անդուղտ մարտականքր պատրաստի կ'ու նենային մտաբեր:

[illegible]

(*) Այս ա'յն վարդն է որ ասկէ մէջ
կանոն ամբններ առաջ Հայաստանէ մէջ
չատարած իր ճամբորդութեանց նկարագը-
րութիւնները կը որոտարարէր Պերիքէր
Թակէպլաղի մէջ և որ անառօթարար խե-
ղաթիւրած էր Վանոց մէջ Գաշնակցո-
ւաններու հետ ձեռեցիած իր խտանկոռ-
թիւններու և շէնքերուն աշխարհաբոլորմ
ձգտումներ զերգրած էր:

Ինքնաշենքերու անազնի խուճիք մէն ալ մեր վրայ յարձակեցաւ։ Եւ արձանակները ու թուրքերը արդէն լրտես շարժարեւոյցած էին, երբ ինձ ընկերայող ծնունդի թուրքերէ եւ աս սպանքի պոյսով, թէ ես գերմանացի եմ, որուն վրայ ալ չգտարեի։ Սակայն զիս ներշնչին եւ իշխանիս, արձանակներու ժամացոյցս աւ զործիքներս կողակցեցին եւ անկէ վերը թողցուցին որ ձիւսս հետ հետապնդու ձախարհ անշիջեցայ ոտոր իրանական դաւաճիքի մը, որ զիս մինչեւ կայարան բերաւ, ձախարհս վրայ մտն էլ հատ զիսկներն սեպայ, ամենքն ալ Հայերն Առաջափ Կայարանին վերադառնաւ։ Եւ Կայարան, զիս սերտելի կերպով ընդունին եւ արտաքինութեան հետաքրքրէ Գլխի վերջը եկաւ իսկ վաճառական վաճառքի մասնաւորները։ Մենք վաճառքի կողմէ Երես լրտեսներն նկարագրել Գերմանական Կայարանս բաժանակ ընկերութեան պաշտպանութեան եւ անոնց կներն աւ զաւակները միասին առնելով ընդհին Մէքսիկոյ Ընկերութեան պարտները վաճառեցաւ զորարարանին մէջ մնացին Գործարարին դրան առջեւ, իրենց աստղածաղիկը, Հայ ալ, պաշտպանեցաւ Յոսէփ կայարանին շէնքին մէջ երկաթեղն ղիկին մեկտան պաշտպանները Գերմանականներն չէին գտար ըտոր այն Հայերը, որուն փողոցներուն մէջ չէին զարգացեալ, փայտած եւ արտաքինութեան էին տուաներու մէջ։ Հրացանածաղիկիս մը եւ դռնիս գոյտու մը եր որ սկսեալ մէջ ընդ լուսեղին։ Մէկամիսերու խառնութիւն, փողոցս առաւ առարկաներով Կ'անցնէին մեր առաջիկան։ Գերմանականները չէին միջնաբերդ

Երկաթուղին անարգել մեկնեցաւ։
Թարաւուն ժամ պատահեցանք անգլիական
հիւպատոսին իր հնով հետ, որ Առանձն
էրեքտը և որ մնալի հիւպատոսն է եղած,
որ արիւրաքաւ անաւաք պաշտպանած
լատինացեալ շահերը։ Մէքսիկո հասնելուս,
տեղւոյն կառավարիչն տեղեկ-բերեց զայլ,
որ արդիւնք բոլոր գերմանացիները հաւաք-
ուեցան և հետզհետէ Պոլսոյ դէպպանս-
տուէն, օգնութիւն խնդրեցին։ Գիշերը
դերմանալան հիւպատոսարարն անցորդի-
ն հետսեցաւ երկաթուղիի տնօրէն Տօքթը։
Պէշաբի տտւը մնաց։ Ուրիշ Դերմանսեր
կը իտալէին և կ'ապստինէին առեւտրա-
կան շղթաներու մէջ և շէնչիւ կը
մնային իրենց տուններ։ Մէքսիկոյ
հաւաքարիւ, ընկերակցութեամբ միաֆ-
թիին, ամէն ինչ ըրած, Միքսիկո քաղաքը
պատահու համար, Պահեստի զինուորներն
անմիջապէս կանչուեցան և անընդհատ
սակող ոստիկանական պահակախումբերը
ուն կը պահէին արդէն դուռերէն հա-
տած չարախիտ տարրեր, զինուորական
բրդրութիւն հրատարակուեցան։ Որչափ
կասախիլ՝ կառավարութիւնը պախարա-
ւելի է, նոյնպէս և ամէն գլուխտի ար-
մատքն են տեղւոյս պաշտօնները, մա-
նաւոր կառավարիչը։

Յալորդը՝ օրը ջարդը Ատանայի մէջ
արտոնութեցաւ։ Հրդեհումներ սկիզբ
ռախին։ Դաղաքին առեւտրական մասերը
ճակարի ենթակառուցեալ։ սպանութիւն և
կողոզգութ կատաղօրէն կը շարունակուէին
Դակական ամառով շարժումը ուղղութեամբ էր
մէկ միայն Հայերու դէմ և իրը լծէ սպանա-
մամբ էր օր մէկ զանի Յոյները թէ պիտի
տեսնած էին։ Անգլիական հիւպատոսը կը
հորձէր խաղաղութիւնը վերանաատանելու
տունն էր իր վրայ կրօն ըրին, ինքնեւ
մէկէ վրաստնութեցաւ։ Իր կինը անձնագոր-
ւարար կը լինամէր վիրաւորները։ Ամե-
հիական դպրոցին մէջ փախտանքով Հա-
յերը ապստամբ էին, որոնք յանձնուած է-
րանքանչէրին թուրքներ, և երբ ընդդիմա-
սիւնը յայտնուեցաւ, երկու ամերիկեան
Պրիսոնարներ սպանութեան այն ժամանակ
որ ամենք հրդեհ մտնել կուգին։ Այն
ընկերուները, որոնք պաշտօն յանձնուեց-
ին Գերման-Լէվանդական բամպակի ըն-
դեմութիւնը պաշտպանել, կ'ընդդիմա-
սային պաշտօնավարին։ Դրոշմներ խիստ
մանր էր։ Պաղատան երկաթուղիին գեր-
մանային ճարտարագէտները, որոնք Մի-
ւորին մէջ վտանգուած էին, հեռադրով
գտնուեցին իր խնդրէին։ Խոյնաւի Պաշտ-
պանութիւնը։ Գէնթըն վերջ թանձր ծուխ
որ կը բարձրանար։ Թարսուս քաղաքէն
որս մղն հեռակառուցեալ վրայ գրտ-
նուող հայկական կեցողութիւնը բողբոս մէ-

ր: Երեկոյնն հասէ կը տեսնուէր կրակի
 ծովը: Արտաքրքին զործոց նախարարու-
 թիւնը(Պ՝ հեռագրական տեղեկութիւններ
 կը պահանջէր և մենք յայտնեալն դասմ
 էնքը Պերկինէն գալիք օգնութեան վրայ: Սե-
 րսմանը կառավարիչը փառաց սակայն
 պատանադող վտանգը մինչեւ այժմ հեռու
 պահել: Երկաթուղիի անօրէն Տթթ. Ուրարտ
 լիւծօրէք որ մը չտղիք վրայ պահեց, այն-
 քէն որ ծալքադաշտն պարագային, անող
 ապաստանարան մը կ'ունենայինք: Երբոր
 որը երկաթուղիի ղեկացները դարձե-
 ցուցուեցան: Թարաւոր և Ստանայի մէջ
 դրոշմէր և շարունակուէր, յոյնացի սպան-
 նութիւնները, Թալանները և սերնու-
 ները: Թրքական մարտահաւ մը, որ դարձ-
 նալ չստով հեռացաւ, լաւ մարդկան
 զօրավարն մը կը բերէր Դանապուսին, մօտ
 100 հոգի, որոնք անմիջապէս Ատանա
 զրկուեցան: Լուր եկաւ թէ Իսկէնտուլի-
 ի, Սթանբուլ, Սթոք, Սթ. Լոն, Բէրլ, Համբ-
 արիէի և Պաշտէի մէջ ալ սոսկալի կոտո-
 բանքներ տեղի ունեցած են և հաստատ է
 նաւ կարծակեցրուած ընդհանրօր յե-
 տաղիմական-թրքական դաւադրութիւն
 մըն է եղածը, որ ուղղութեմ է դէպի ստե-
 րածն ձայնը: Բոլոր համրութեանները
 ջարդերու միջոցին Նշանաւոր կը կրէին:
 Ո՛ր մէկ մարտանաւ կար մօտեցր, որու
 ներկայութիւնը կարողանար հանդարտու-
 թիւն ազդել: Յետոյ լուր եկաւ թէ Ս-
 տանայի և Թարաւորի մէջ քիչ մը հան-
 դարտութիւն տրեւած է: Սպանականներու
 ճիւղէ թիւը ընդամենաբար երեքը կարելի
 էր պիտի լրլայէ թիւանայ. միայն Ստանայի
 մէջ 50000-ն աւելի են, աւերող վիրայե-
 թին մէջ 150000-ն աւելի, և եթէ բաւա-
 կանապաի թիւով զինուորական լուծմբեր
 չլնգան, ջարդերուն վախճանը յայտ-
 նել չի:

Ատանայի Գերման-Նիգամբաևս րաժ-
պակի՝ Ուկրաինացիներ Դանիապետ Վասաու-
աժի։ Այստեղից գերման տունն մը ճարի
հազարներով առակներին ունի Ատանայի
մէջ. գերման ներկայացուցչութիւնները
ձեռնարկները բոլորովն պիտի ոչնչանան,
եթէ օգնութիւն չի հասնի. Գերմ. ճար-
պագաւուն Սթրոֆէլ Կալուստը (ինքը ու-
ղեր գնած էր) կատարելապէս չար ու
բանդ եղած էր։ Գերմ. գրաստակրի ու
գեղմ. շահերու շատ մը միլիոնները վր-
տանալով մէջ են։ Եւրոպէ իրիւտիւնէ ի վեր,
Եւրոպագոյն հրամանի մը համածայն
տեղեւոր հետագրաստներ վար կը գնն թո-
րը այն հետագիրները, որոնք Զարդիւրու
մտանի տրուած են և պարզ հետագիրներն
այլ կը յապաւուրն ու այս ամէնը անոր
համար, որովհետեւ ա՛յնպէս կ'ուղղու ձե-
ռացնել։ Իրը թէ կատարելութիւնը ամէն
կարելի եղած միջոցները ձեռք առած է
Եւրոպը կատարելու համար։ Եւրոպացի
որը, ապրիլ 20ին, Երեկոյան հոս կը հաս-
նար վերապէս գերմանական «Վորլայ»
պահապանաւոր։ Գիշերը անգլիական միջակ
յամատարակ մը եկաւ և այսօր ամառոյ
21ին, թուրքիէն զրահապատ յամատար-
ակ մը»)։

Այս տականաւորն երկրորդ յօդուածը, որով մէջ զտնային մանրաստիճիկներէր կան, Մէլիքներ Թաղկալար նորէն իբրեւ առաջադիւորող յրաժարեալած է իր մայրիւն Աբի առաւօտեան լեռերէն մէջ՝ որով ամ- ջարջական թարգմանութիւնը նշուցալից պիտի ներկայացնեն Արեւիկէ ընթերցող- երուն։ — Առ այժմ սա կարեւոր լուրն ալ կլինէ, որ «Պ. Թ.»-ի Պոլսոյ թղթա- կիցը երեկուան թուականով հեռագրէն է իր երեկոն իբր ինչ Իզմիրիցի մտադ- ռութիւն յայտնած ըլլալ Փոքր-Ասիոյ Հա- յարէն համար Ռուսականոյ պաշտպանու- թիւնը խնդրել է առ այս, իր դէպի Բե- ռլինգտոնի կատարելիք ճամբորդութիւնն զգուշեցնելով, անմատ դիմում ընել Ջարին։ Այս լուրը անհաւատարի կը թուի և դի- մումնաւոր։ Հայերս մինչեւ հիմա ըսող թե՛մ պետեցեանց ցոյց տուած պաշտպա- նութիւնն ? Ինչ չանցեալք, որ հիմա և դի- մումնաւոր։ Եւստի զայլ մը տունելու ըս- տիպութիւնը։ Մենք ինքնորոշ ըլլալու ենք մեր պաշտպանները և համբարալն աշխո- տելու ենք այսուհետեւ մեր երկրին զա- ապաւնց դերերուն հետ։

(Մնացեալը վաղը)

(* Անշուշտ գերմանական :

ԱՐԶԱԳԱՆԳ ՎԱՍԿՈՒՐԱԿԱՆԷՆ

Վ.ԱՆ, 21 Ապրիլ

Անտիկալ դէպքեր յառաջ բերին ա-
նարկի ամենամեծ անախկալներէն մէ-
կ — Մեծ Բռնաւորին, Կարմիր Մարտի
Թաւաղալոր տապալումը, Դարեւեր ք-
անդամ կը ծնին այնպիսի ճիւղալ մը,
որոն զապիթ Թաճեմուրէն ներքեւ համա-
Թաճեմուրէն ինձեզ, տառապեցու. Ժմբ. դո-
րու վերջին քառորդին մէջ եւ ի, դար-
սիկները: Շնորհիւ Բ. և Գ., աղափար-
բանապնդներուն, այսօր ազատուած ենք
տարաւան բռնակալութիւնի լուծէն, բռնա-
պետի մը ստակալի ու երկարատեւ մղձա-
ւանջէն, որ կապարեայ ծանրութեանը ի-
ջած էր մեր մաքերն, սրտին ու լսելի-
մբայ, ոչ եւս է այժմ այդ բռնաւորը, յ-
յաղաղութեամբ մրցեցաւ երբեմնեբու, կ-
նիգուտանեբու, Էնկիթիմիսիսեբու ճեմ
չհրազանքի իսկ ցանկերը:

Սակայն, ինչպես ուրիշ տեղեր, Վա-
նայ մեջ ալ բնապատկերման անհետ-
առանց դպիչ չեղաւ. 2 արձնելու 7 նոր
դուռքի զո՛ւ, տունք բնակեցեալն Մազ-
քին, Վանայ մէջ ալ ծրագրուած է
նաւարդինչ շարժումը. թուրք խումբ
պետրոսեւմ էր «Ճերիքի»-ի մասաւեւ
ռուսմով. Գերտուն արործմալը սրուած է
Մականով. ժողեւանդու թիւեր շարքի, ա-
րիւնչի անպազ անհնչել և բոլոր մուտք ու-
մըր նախապատրաստուած էին յարձակո-
ւործելու քաղաքի ու գիւղերու վրա
հասցնելու նամար նոր արեան գետա-
նըր. Այս դասինն խելու բախտը վի-
ճակեցաւ միայն Ծաբքերու ծանօթ վո-
մակին, որու նկարագրերը տուած էի նա-
խոր թղթակցութեամբս:

Ապրիլ 15ին Վան խրախճանութեան ցնձոտիկեան մէջ 101 թշուառներու րօտանմէջ 4ը տոնէր բռնապետութեան անկումն եւ կ'ողջնէր նոր Վեհապետը՝ դժբախտաբար թշուառներու այդ որոտ հեռաւոր գիշերներու, ընդառ զիւրերը մէջէ նախադէմ նշանակուիման կ'ըմբռնէր. 4ը կարծէր որ քաղաքը թշուառութի բռնութեամբ է ուստի Շաքիրեան վոսն մակն այ սպրիլ 11ի առաւօտան 50ի մօտ հեծանքներով 4ը յարձակի նորդող դաւառակի Կառվառա անուն զիւրին գրաւեթն Հայեր 4ը սպաննէ եւ Հայոց բոլոր տոնները 4ը կ'ողջպատէ, իսկ համաքաղաք ընկռոնքը անտարբեր հանդիսատեսներ մնայն կ'ըլլան. 4ը կարծուի միշտեւ իսթէ անոնք Տրապիսած են վոսնակը, կողող պուրակի լճայ իրենց այ բաժնի անտէր համար։ Ամար տղան, —Շաքիրի եղբայր ու վոսնակի պետ Միր-Մհնէ հայրը կ'սքսէ կին ու տղայ բոլորը սթէ անցնելը քայոյ ճոյնով Միր-Մհնէն ի համաքաղաքի ու ձեռն ունցած թշուառ Հայեր միայն 4ը սպաննուին, մնացեալները կը յաղդին փախչել անտէր ու անպաշտպան թողոյ՝ իրեն կ'ենքին ու տղայները, անասուններն որ բոլորը քոյրերը։

* * * Եւորոտը թղթակցութեամբ ըսած է որ կանգգլխացիները համարձակած են զարգաց զալ ու բողոքել կռուավորութեան Շաքիքեան միջնակի անթիւ աւերմանց դէմ և թէ կռուավորութիւնը զօրըզգուշ էր հաւանկելու ու ձերբակալելու համար նոյն մոնտաթը, հետեւաբար կանգլխացիները զո՞ն եղան միայն իրենց յանգրգուծեան, բողոքին, թէեւ տարակոյն չկայ որ եթէ մայրաքաղաքի դէպքերու հետեւանօք յոտի արտօրմանը երտա չըլլային, մոնտաթ չպիտի համարձակէ զինքը հայտնող զօրազօններ թիֆին ներքեւ ջարդեր ընել, որովհետեւ 15 օրը աւելի է որ Միր-Մէկի աւազակախումբը հայաձուլու պաշտօն ունեցող զօրազօնները գտնուել երրորդին մէջ, և այն ժամանակ որ կանգլխաց գիւղին մէջ Հայեր կ'ըջարդուէին, նոյն միջոցին զօրազուղը յանդէմ կ'առ հեռու Շաքիի միաներուն շերտիկ որ գտնուէր։

Երկու Հայեր ալ սպաննուեցան Արճէ-
գաւառեան մէջ, որովք մին ալ վիրա-
որուեցաւ, ոճրագործութեան պարագայ-
ները զեռ անձանոցն են: Սղոյ սպաննու-
թիւնները՝ Մէնմէա և, Կապան գանակա-
լութեան սկզբնական օրերուն մէջ պա-
տանաւ ըլլալով, շատ բաւի տալու
թիւն գործեցին, և կուսակալի փոխանորդ
Յամբէր փառաւ խիտա միջոցներ ձեռք
առաւ ձերբակալել տալու համար յիշեա-

վոճմակը, նոր հեծեալ ու հետեւակ գոր-
քեր ալ զդիտւած են. Շառաթիի գայլու-
ն գաւ Նիկիտա ՆՔ., նաեւ Ոռչապի գայ-
ւազարը գործերուն հետ են: Եաթերի
արդէն ձերբակալուած է, իսկ վոճմակին
համար ալ լուր կայ որ պաշարուած է
էջ լուսացոյի որ շտաով անոնք ալ պիտի
ձերբակալուեն հ. հորիզոնը պիտի մաք-
րուի իր վրայ եղած սեւ բիւնէրէն: Ի պա-
սիւն նոր Կայսեր Գահակալութեան՝ պէտե-
ղէ որ անկառնով մնայ ակն խաւար վոճ-
մակը, որ լանդշնեքսու անոր գահակա-
լութեան անդրախի զօրքը մկտուել ան-
վերջութեւ Թախտած արիւնոյ:

*** Ինչպէս մարտադաշարին մէջ, հոս ալ զորքերը ապամարտութիւն պատահեցան։ Լապրէլ 10ին Սիգետաունի զորանշոններէն 70ի չափ զինուորներ ապամարտեցան իրենց սպաններուն դէմ և զէնքերնին վերաբնեւոյժ քաղաք իյան, հոն իրենց համար հոն քնկերները զսննելու և Շէրնայի պահանջներու համար. բայց շատ համայնութիւն չունեցան. իսկ յաջորդ օրը Բ. և Գ. զօրախմբաներուն Սան-Սիէֆանո հասած ըլլալուն հռուգելով սփռեցող զանազան Հայերը խուճապի մատնուելով, յաջորդ երկու-երեք օրերը, չուկան վախեցին և ապրիլ 12ին միմիկն ըլլա կազմելով երկու իրն պաշտպանութեան համար, կամուարը զուսդերու կազմութիւն պահանջեցին կուսավարութենէն, բայց թէ՛ տեղական կուսավարութիւնը և թէ՛ Գ. զօրախմբանի հրամանատարը, որուն զինուած էր հեռագրով, պէտք չունան, յայտարարելով որ երկիրը ու Սամանաբուրութիւնը վտանգի մէջ են։

Նոյիորիսկալ զինուորական ապստամբութիւն մըն ալ տեղի ունեցաւ Սարազաւատակին մէջ, ապրիլ 15ին, որ գործարար կայս. փոփոխութիւն տեղեկեթ. թիւն չունենալով, խուզեցին հետազոտատուն և հետաքերքին վան թէ իրենք Սահմանադրութիւնն ինչ ուզէր և ծէրխախ կը պահանջուէր չանք խոտեցնէլ շահու. Հայտը Գրադարանը և Մ. ու Յ. Բոմի-թէին Գլխավ. և ամէն բան տակնուվրայ դրին, քոյըբըր կողոպտութիւն, թուրքեր և զինքեր պատուեցին. տեղւոյն Արքայը եկեղեցին ալ պղծեցին: Զարմանալի է որ տեղւոյն գայաւաթոր տեսնելով այս աւ-մէր, լոճե և թիղու-ը տարազլ հինգ ժամ երկիրը խռնապի ու տազանալի մատտուր, Հայեր փախելով զանազան տեղեր ապաստան փնտռին, մարդիկ ծծե-ռին, Սահմանադրութեան հասցին հայ-հոյաւճեմեր ուղղուին. իսկ գայաւաթար, որ զինքերուն ժամ ճին ստացած էր կայս. փոփոխութեան հետազըր, ցերեթ-ուան ժամ ճին միայն կը յայտնէ, 12 ժամ միայն թխսելով. գործերը իմա-նախուռն վրէ կը հանգարարին և կը մա-նալցին գահակալութեան շահնէսներուն:

Մայրաքաղաքին ու գաւառներուն մէջ պատահած այս զինուորական ապստամբութիւնները կ'ապացուցանեն որ թուրք զինուորը Սահմանադրութեան պաշտպանութեան համար չէր մը չէ, մահաւանդ չէր յանուն կրօնի բռնապետութեան ըլլալ, որ Սահմանադրութեան իրականացը Սեւանիկի որսորդ զինուորներն անգամ ուշաքսիօնի կողմը դարձան, երբ կրօնի, Շէրիաթի անհիմնով խռովեցաւ անոնց։ Գրեթեամբայ զինուորը միայն վերմ ահա՛ մահադաւան կարող ըլլալ, որ ո՛չ միայն իր արեան գնով պէտք չէ պատշաճ պահել Սահմանադրութիւնը, այլ նաեւ կրնայ իր թուրք ու քրիւտ զինակցին ալ հասկցնել անոր նշանակութիւնը, զոր չգիշխտաբար ցարը ո՛ր զք հասկցուց, ուստի կը պահանջ որ նոր ապստամբութեան հարցին միայն զինուորական զինակցները ու ներկայ աղտաւան դաւա՛նքով տարբեր ակնդրող նշանի ուշաքսիօնները զինուորականութեան հարցին միայն

«* Եւր Կապերի քանակալութեան լուրը
նմէ խաղաղապաշտութեան ընդունուելու
քաղաքային մէջ, մեծաւանդ Հայերէն. իսկ
Թուրքերու մեծամասնութիւնը առելի որ-
խտը է, սակայն զիւր Համալիլին, այն
որ իր անուանակցին պատգամութեամբ
այնպիսի քիչերէք գործեց, արդարեան
լով իր դժոխային անունը, ամբած է ար-
դէն. արդեօք հանդիսաւորական Թուր-
քիան պիտի աշխարհութե՞ն որ այսուհետեւ
ու գոյութիւն ունենայ այդ անիծեալ
անունը յիշեցող զորապետըը, որ Հայը
շարքելէ, Թալանելէ դատ ուրիշ արժա-
նեք մը չունեցաւ»

Ապրիլ 15 և 16ին փառաւոր հանդէս.

ՀԱԼԱԹԻԱ

